

País Basc, Catalunya. Dues maneres d'entendre el dinamisme econòmic i la recuperació nacional

written by Jaume Gras i Bartrolí | 13 d'abril de 2024

La immigració és un fenomen que existeix i existirà... Si atraiem un percentatge superior en 10 punts al que atrau Espanya és perquè hi ha un dinamisme econòmic i la gent el que vol és guanyar-se la vida”.

Carles Puigdemont, candidat a les eleccions autonòmiques per Junts per Catalunya. Declaracions a l'emissora RAC 1

El patriotisme és causat per la importància del bon negoci. Si no hi ha negoci, el patriotisme es volatilitza.

Josep Pla, del llibre La inflació alemanya

Fa ben pocs dies, la cadena de notícies de la “Nostra”, la de tots, ens deia que l'evolució de l'eusquera entre els joves és elevada i s'ha convertit en un símbol d'identitat molt valorat. Ja fa temps que també va aparèixer als mitjans un informe en el qual s'afirmava de l'increment d'un quart de milió de nous parlants d'eusquera en el decurs dels darrers 45 anys de democràcia borbònica i constitució. Els bascs, en aquest i altres aspectes, ho han sabut aprofitar millor.

Per cert, una *Constitución* que només hi van participar el 44% de la ciutadania basca per ratificar-la perquè les forces nacionalistes del moment van suggerir no fer-ho. A Catalunya, els nostres, tenien molta pressa per posar la mà al porró i ens van dir que aquella proposta era fantàstica tot i les pressions dels fàctics uniformats segons ens van revelar

posteriorment. Tot i que el senyor Trias Fargas ja s'olorés que els acords en matèria de diners serien més aviat magres sense que ningú li fes cas.

A Catalunya n'hem perdut un cabàs de parlants habituals, és a dir de catalans, per culpa de la *bella dama* que s'ha endut els més veterans –els que ja hi eren– i de la poca regeneració. Entre la joventut, majoritàriament, el prestigi ara és més aviat nul. Els joves de parla castellana/espanyola no els hi fa el pes, potser perquè a tot arreu es veuen que són majoria i no els hi cal. Això de l'hegemonia és molt important en moltes facetes de la vida pública. Els que estan en majoria se senten més acomboiats. I més forts. El problema pels catalans minoritzats és que aquesta hegemonia castellana és altament contaminant. La llengua es reproduïx com un virus.

Els nois i noies de l'escola pública això tan motivat del *Depèn de tu* ho deuen trobar tan banal com ho van trobar els senyors Junqueras i Rull davant el jutge Marchena durant el judici que els van enviar a la presó. És cert que la filosofia del bilingüisme totèmic impulsada tan magnànimament –submisament– pels autonomistes fa que finalment tothom sigui molt pràctic. Si el català i el castellà són el mateix, i sobretot, si el català és una assignatura *mariona* pel 70% de la població, doncs tant li fa què parlem, perquè el més important és entendre'ns. Faltaria més! *Hablando se entiende la gente* es deia pomposament durant el primer Tripartit com si haguessin descobert ves a saber què. Per a un *ciudadà de Catalunya* prototip tot és el mateix i els joves, com molts polítics i gent de la cultura, són molt pragmàtics. Mireu ara el ministre català de Cultura.

Fa pocs dies vaig ensopegar a Collserola amb un grup d'alumnes fent una d'aquestes sortides desestressant que es practiquen a l'escola catalana per ventilar el jovent. Tenien entre quinze i setze anys. Tots parlaven el castellà típic de Badalona o de Cornellà. El de tota la vida. Tots menys un noi que em va dir que no podia parlar el català amb normalitat perquè els

companys l'increpaven. Li deien *catalanufó*.

Això, entre la canalla, pocs cops passava durant el franquisme, no perquè aquell règim fos millor que el nou, sinó perquè sovint els catalans encara no érem minoria absoluta en moltes escoles. Jo anava a una de la Torrassa i no recordo que ningú mai s'atrevisís a fer-ne escarni sobre com i amb qui parlava al pati.

L'evolució autonomista ha anat de *meravella* per a la catalanitat com comprovem i, ara, els mateixos responsables d'ensenyament, inspectors inclosos, també s'han apuntat al *Depèn de tu* i s'espolsen la responsabilitat. Quines penques!

A la majoria d'escoles públiques de la gran àrea de Barcelona, des de Mataró a Vilanova i des de Granollers fins a Vilafranca, la immersió ha anat finalment en aquest sentit, a l'inrevés. A les concertades i privades, si fa o no fa, segons on. Els catalans es castellanitzen. A l'inici no era així, està clar. Va haver-hi uns anys que tot semblava que anava cap amunt.

La davallada no és cap sorpresa i no cal ser un gran especialista per entendre que les proporcions en les relacions socials, com en tantes altres situacions de la vida física –no en el món de les bones i grans idees–, són importants. En tota mescla la proporció de cada part a barrejar determina quina tendència predominarà. En tots els estats de la matèria. En el líquid, en el gasós i també en el físic. Encara que per a molts els catalans som un holograma poètic –només objecte de retòrica– també som persones físiques.

Les hegemònies no han de servir per dir *xarnego*, *ni sudaca* al teu company de classe i si es té aquesta majoria al teu país, és per evitar que cap bocamoll s'atreveixi a dir-te *catalanufó* davant del mestre. Que et respectin abans que els professors es facin l'orni per fer veure que tot és una bassa d'oli.

Per això era i és tan important crear unes condicions

favorables i no tirar bàsicament de la veta de la psicologia positiva i enredar a la població amb lemes, eslògans i altres collonades. El que és important és generar les condicions socials i no donar consells placebo per anar fent passar el temps. **Els nostres autonomistes ens han llençat als peus dels cavalls amb la minorització i fan veure que no passa res. Que tot va finíssim.** Ara venen unes eleccions i el món processista diu que ho ha fet la mar de bé en aquest negociat. Ni en parla.

Mentrestant, a la Catalunya dels espavilats, aquells que ens deien que la nostra escola era la repera i que era inclusiva i equitativa, i justa, *apostòlica i romana*, si calia, perquè tothom estava ben barrejat, al País Basc això també ho van fer diferent. Els resultats han estat diferents, tant per la qualitat com per la renacionalització del país. Van optar en el seu moment per les dues línies perquè qui triés l'escolarització en llengua basca ho fes convençut.

No és cap opinió sinó que ho diu el darrer informe PISA en què, sobretot en matèria de comprensió lectora, a Catalunya denota el *barrip-barrap*.

Al País Basc tot ho han fet diferent i tot indica que els ha anat molt millor. Van triar millor, van ser capaços de mantenir el seu criteri amb més fermesa, han tingut més recursos i no han tingut necessitat d'inflar l'economia de baixa productivitat amb l'increment de centenars de milers de persones. Aquest problema de la baixa productivitat el denuncia, cada dos per tres, el senyor Niño Becerra, un economista que sempre sap de què parla i que al principi també el titllaven de *radicalot*. També parla de l'espoli sense embuts i s'estranya del combat escarransit i tebi des de l'interior després de tants anys de descapitalització sistemàtica.

Als bascos no els hi fa gens de gràcia minoritzar-se encara més després de l'experiència dels 60. No tenen aquesta pressa

interessada per arribar als tres milions d'habitants com indiquen els números, i sobretot la tendència.

Ja que parlem d'escoles i educació, el País Basc té menys d'un miler de nens en barracots mentre a la Catalunya contemplativa i oberta gairebé en són vint mil els alumnes que, any rere any –des de 2013 amb la crisi i l'increment de la població–, el converteixen en un problema crònic i irresoluble. Efectivament no som ni Àustria, ni Dinamarca. Si algun incaut us ho torna a dir, no li feu cas i li dieu que és un bocamoll.

Fa pocs dies [vaig publicar a L'Unilateral](#) una taula comparativa de l'evolució demogràfica, és a dir, de les polítiques migratòries dels dos països, el basc i el català.

No fer res és una opció. Ens revela moltes coses. El flux d'immigrants al País Basc als anys seixanta, en un context d'armes i de força, va ser molt espectacular amb un increment de la població d'un 118% i més d'un milió de persones que provenien majoritàriament de les dues Castelles, de la cornisa cantàbrica i també d'Extremadura.

L'any 1978 es va produir el relleu del franquisme i els bascos no van optar mai per escalfar el PIB amb la repetició de l'absurditat provocada pel franquisme. Està clar que aquell creixement forçat va ser un desastre social i nacional per la intensitat i la quantitat de l'arribada de persones que feia impossible també la seva atenció i una integració pausada.

Està clar que el punt de partida de tots dos països en relació amb l'acceptació del nou marc restrictiu constitucional fou diferent. Finalment, l'evolució d'un país respon a les coherències i incoherències dels protagonistes i això finalment es fa notar. No és mala sort o que ens tenen mania, només.

A mesura que passen els anys queda més clar que l'estat paupèrrim, descapitalitzat, descatalanitzat i vilipendiat en què es troba Catalunya no és casual. Si ho està, a més, no és

només per culpa de l'Espanya de Madrid i del 155 –que també, està clar perquè això ho saben fins i tot els d'esquerres– sinó en bona part de l'Espanya que comença a Barcelona. La política i l'econòmica.

Si ens passa això ha estat en bona part pel comportament adaptatiu i “solidari” del regionalisme autonòmic i del progressisme *fatxenda* corporatiu. *Tanto monta, monta tanto*. Som constructius, som gent de pau, nosaltres som més demòcrates, som progressistes, som europeus. Bé, tots coneixem la doctrina autonomista i la seva retòrica *woke* clorofòrmica.

Crec que es constata clarament que el comportament dels nostres polítics autonomistes correspon més aviat a un grup de pressió dins de la gran corporació que conforma el conjunt de recursos que provenen del pressupost general de l'Estat espanyol: l'autonòmic i el municipal. A Catalunya, l'objectiu és sobretot no perdre pes i representació en el gran consell d'administració conformat pel conjunt de partits. “Ni un pas enrere”, en realitat vol dir “ni un euro enrere”.

A la taula esquemàtica que us oferim a continuació queda clar que els bascos han estat més cauts en la gestió de la gent que ve de fora. En general, han procurat més per l'equilibri i no per una economia cobdiciosa de grans números destinada a alimentar uns quants, una economia que ha estat suïcida pel conjunt del país. Catalunya és una nació no una plataforma de negocis.

Per incrementar el PIB *per càpita*, per millorar la renda personal, per tenir menys atur i menys risc a la pobresa, als bascos no els hi ha calgut captar tantes persones.

PAÍS BASC / CATALUNYA (2000 / 2022) PRODUCTIVITAT I RENDA

ANY	PAÍS BASC	ESTAT ESPANYOL	CATALUNYA
2000	40.711 EUROS		122.057 EUROS
2022	80.000 EUROS		255.154 EUROS
PIB GENERAL	+ 39.289 EUROS + 96,50 %		+133.097 EUROS + 110%
2000	19.500 euros	15.970 euros	19.383 euros
2022	35.832 euros	28.160 euros	32.550 euros
PIB PER CÀPITA	+ 16.332 + 83,75%	+ 12.190 + 76,33%	+ 13.167 + 67,94
2023			
RENDAMITJA PER CAPITA ANYAL	18.189		15.830 - 2359 euros
ATUR	6,3 %		+8,9 %
2022			
RISC POBRESA Taxa Arope	15,7 %		24,4 %

PAÍS BASC / CATALUNYA (2000 / 2023) EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA

2000	2.083.000	6.315.000
2023	2.227.000	8.021.000
	144.000 HABITANTS + 6,9 %	1.706.000 HABITANTS + 27,02 %

Elaboració pròpia. Fonts documentals: Datosmacro, Instituto Nacional de Estadística i Idescat.